FiCom ry | ML
4.10.2021

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

FiComin lausunto saavutettavuusdirektiivin uudelleenarvioinnista

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt FiComilta lausuntoa valtioneuvoston selvityksestä E 103/2021 vp, joka koskee saavutettavuusdirektiivin uudelleenarviointia.

FiCom kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja toteaa seuraavaa:

FiComin keskeiset viestit:

- **FiCom pitää saavutettavuutta ja esteettömyyttä erittäin tärkeinä myös digitaalisen yhdenvertaisuuden toteutumisessa.**
- **FiCom on vahvasti samaa mieltä Suomen kannasta, jonka mukaan saavutettavuus- ja esteettömyyssääntelyn tulee olla perusteltua ja muodostaa selkeä, harmoninen kokonaisuus.**
- **Saavutettavuus- ja esteettömyysvelvoitteet eivät saa hidastaa teknologista kehitystä ja digitalisaatiota, vaan sääntelyn tulee luoda mahdollisuuksia ja uusia liiketoimintamalleja.**
- **Todennäköisesti saavutettavuudesta ja esteettömyydestä tulee ajan myötä normaalia toimintaa, ja ne, jotka eivät mukaudu ja noudata saavutettavuutta ja esteettömyyttä koskevia säädöksiä, tulevat jäämään kilpailussa taka-alalle.**

FiCom pitää saavutettavuutta ja esteettömyyttä erittäin tärkeinä myös digitaalisen yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta. Tämän toteuttamiseksi saavutettavuusdirektiivi on implementoitu vuonna 2019 digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetulla lailla, jossa julkinen hallinto on velvoitettu edistämään saavutettavuutta ja toteuttamaan verkkosivustoja, mobiilisovelluksia ja niissä esitettäviä sisältöjä saavuttavuusvaatimukset täyttävällä tavalla.

Saavutettavuus- ja esteettömyyssääntelyn oltava selkeä ja harmoninen kokonaisuus

Kuten valtioneuvoston selvityksestä ilmenee, samaan aikaan ollaan implementoimassa kansalliseen lainsäädäntöön esteettömyysdirektiviä 2019/882, jossa vastavia velvoitteita asetetaan yksityiselle sektorille. FiCom on vahvasti samaa mieltä Suomen kannasta, jonka mukaan saavutettavuus- ja esteettömyyssääntelyn tulee olla perusteltua ja muodostaa selkeä yhtenäinen kokonaisuus. Tämä on erityisen tärkeää nopeasti kehittyviä digitaalisia palveluja koskevassa sääntelyssä, sillä digitaaliset palveluketjut sisältävät usein yksityisen ja julkisen sektorin palvelutuottajia. FiComin mielestä saavutettavuusdirektiivin uudelleenarvioinnissa pitää ehdottomasti tarkastella sen suhdetta yksityistä sektoria koskevaan esteettömyysdirektiiviin ja muodostaa näistä yhtenäinen kokonaisuus, joka palvelee kuluttajien ja yritysten etuja selvärajaisena ja yhdenmukaisena sääntelykehikkona.

Koska näiden kahden direktiivin keskiössä ovat kuluttajat, tulisi sääntelyn olla mahdollisimman harmonisoitua. Kuluttajan kannalta ei ole merkitystä, millä sääntelyllä tavoitteeseen päästään. Tärkeintä on, että digitaaliset palvelut ovat saavutettavissa esteettömästi.

Myös velvoitteiden kohteiden, eli julkisen sektorin ja yritysten, kannalta on keskeistä, että säädökset ja niihin liittyvät standardit ovat mahdollisimman yhdenmukaisia. Saavutettavuuden ja esteettömyyden toteuttaminen aiheuttaa kustannuksia direktiivien soveltamisalan piirissä oleville toimijoille. Sääntely ei saa olla jäykkää ja epäajanmukaista, eikä johtaa siihen, että kustannukset kohoavat mutta kaikkia asiakasryhmiä ei kuitenkaan palvella. Velvoitteista aiheutuvien kustannusten tulee säilyä maltillisina ja kohtuullisina.

Sääntely ei saa luoda hidasteita vaan mahdollisuuksia

Sääntelyn ei tule olla laajaa ja seikkaperäistä, eikä palvelujen suunnittelemista ja toimittamista pidä säännellä. Aina, kun yrityksille tulee uusia velvoitteita, niiden on pohdittava, vaikuttavatko velvoitteet negatiivisesti muuhun toimintaan: jäävätkö jotkin asiat toteuttamatta, hidastuvatko muut palvelut, miten resurssit riittävät jne. Saavutettavuus- ja esteettömyysvelvoitteet eivät saa luoda hidasteita teknologiseen kehitykseen ja digitalisaatioon, vaan sääntelyn on päinvastoin luotava uusia mahdollisuuksia.

Tämän kaltainen sääntely voi tuottaa myös uusia tuotteita ja palveluita, kun asioita joudutaan miettimään ja kohtaamaan eri tavalla kuin ennen. Todennäköisesti saavutettavuudesta ja esteettömyydestä tulee ajan myötä normaalia toimintaa, ja ne, jotka eivät mukaudu ja noudata saavutettavuutta ja esteettömyyttä koskevia säädöksiä, tulevat jäämään kilpailussa taka-alalle.

Palveluiden tarjoajilla ja toimijoilla on halua ja osaamista ratkaista käytännön asiat. Joustavalla, konsultatiivisella lähestymistavalla sekä eri osapuolten kuulemisella ja parhaiden käytäntöjen jakamisella saavutetaan paras lopputulos.

Tietoliikenteen- ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat